

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

PRAVILNIK

Izvršavanje naloga klijenata službe za brokersko dilerske poslove
NLB Komercijalne banke ad Beograd

Organizacioni oblik vlasnik akta	Sektor za globalna tržišta i kastodi poslove
---	--

SADRŽAJ	STRANA
OSNOVNI POJMOVI.....	3
PROCEDURA IZVRŠENJA NALOGA.....	4
Nalozi za trgovanje finansijskim instrumentima	4
Postupanje sa nalogima klijenata	7
Potvrde o prijemu naloga	8
Načini prijema naloga	8
Izvršavanje naloga.....	9
PROCEDURA POSTIZANJA NAJPOVOLJNIJEG ISHODA ZA KLIJENTA	10
Kriterijumi najpovoljnijeg izvršavanja naloga	10
Izvršavanje naloga malog investitora	10
Izvršavanje naloga profesionalnog investitora	10
Mesto izvršavanja naloga	11
Izvršavanje naloga posredstvom partnera	11
Izvršavanje naloga na inostranim tržištima	11
Pridruživanje i razvrstavanje naloga.....	12
Izveštavanje klijenata	12
POTVRDA O REALIZACIJI NALOGA.....	14
ODBIJANJE NALOGA.....	15
KNJIGA NALOGA.....	15
OBAVEŠTAVANJE KLIJENATA I OBJAVA INFORMACIJA	16
ZAVRŠNE ODREDBE.....	18

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

IZVRŠNI ODBOR

Broj: IO-68-2022
Delovodni broj: 1022/IO
Beograd, 28.12.2022. godine

Na osnovu člana 415. Zakona o tržištu kapitala („Sl. glasnik RS“, br.129/2021) i člana 43. Pravilnika o pravilima postupanja investicionog društva prilikom pružanja usluga ("Službeni glasnik RS", br. 77/2022, Izvršni odbor Banke u skladu sa članom 30. Statuta NLB Komercijalne banke AD Beograd, je dana 28.12.2022. godine usvojio:

PRAVILNIK O IZVRŠAVANJU NALOGA KLIJENATA SLUŽBE ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE NLB KOMERCIJALNE BANKA AD BEOGRAD

Član 1.

Ovaj Pravilnik o izvršavanju naloga klijenata Službe za brokersko dilerske poslove NLB Komercijalne banke AD Beograd (u daljem tekstu Pravilnik) definišu i uređuju izvršavanje i prenos naloga za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata klijenata organizacionog dela NLB Komercijalne banke AD Beograd (u daljem tekstu Banka).

Osnovni cilj Pravilnika je obezbeđivanje nesmetanog prijema i ispostavljanja naloga klijenata, odnosno ostvarivanje najboljih mogućih rezultata za klijente.

OSNOVNI POJMOVI

Član 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovog Pravilnika imaju sledeća značenja:

Banka: organizacioni oblik NLB Komercijalne banke, člana CRHOV, u čije redovne aktivnosti ili poslovanje spada pružanje jedne ili više investicionih i dodatnih usluga, odnosno profesionalno obavljanje jedne ili više investicionih aktivnosti u vezi sa jednim ili više finansijskih instrumenata.

Ovlašćene ekspoziture: Ekspoziture NLB Komercijalne banke koje su ovlašćene za obavljanje poslova iz nadležnosti Banke.

Klijent: Pravno ili fizičko lice (domaće i strano) kome Banka pruža investicionu, odnosno dodatnu uslugu.

Mali investitor: Klijent Banke koji nije razvrstan u kategoriju profesionalnih klijenata.

Profesionalni investitor: Klijent koji poseduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima i koji ispunjava uslove propisane ZTK

Ponuda za zaključenje ugovora - Izjava volje jednog člana ili učesnika upućena drugom članu ili učesniku u sistemu trgovanja o postojanju interesa za trgovanje, koja sadrži sve informacije potrebne za zaključenje ugovora o trgovanju.

Ugovor: Pisani dokument zaključen između Banke i klijenta kojim ugovorne strane saglasno izjavljuju volju i utvrđuju međusobna prava i obaveze, kao i ostale uslove pod kojima Banka pruža klijentu usluge.

ZTK: Zakon o tržištu kapitala.

Hartije od vrednosti - U smislu glave XII Zakona o tržištu kapitala: akcije i druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama; obveznice i drugi oblici sekjuritizovanog duga; ili sekjuritizovani dug koji je moguće

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

zameniti za akcije ili druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama. U smislu Glave IV Zakona o tržištu kapitala: prenosive hartije od vrednosti iz tačke 55) člana 2. Zakona o tržištu kapitala, uz izuzetak instrumenata tržišta novca iz tačke 21) člana 2. Zakona o tržištu kapitala, čiji je rok dospeća kraći od 12 meseci. U smislu Glave XIII Zakona o tržištu kapitala i sistema za saldiranje hartija od vrednosti: finansijski instrumenti iz tačke 19) člana 2. Zakona o tržištu kapitala.

Finansijski instrumenti - FI: Prenosive hartije od vrednosti, instrumenti tržišta novca, jedinice institucija kolektivnog investiranja, finansijski derivati (opcije, fjučersi, svopovi, forvardi...) i drugi instrumenti propisani ZTK.

Mesto izvršenja naloga: Regulisano tržište, multilateralna trgovačka platforma – MTP, vanberzansko tržište – OTP, u zemlji i inostranstvu.

Regulisano tržište - Višestrani sistem kojim upravlja, odnosno čije poslovanje vodi organizator tržišta koji unutar sistema spaja ili olakšava spajanje ponuda za kupovinu i ponuda za prodaju finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica u skladu sa svojim obavezujućim pravilima, na način koji dovodi do zaključenja ugovora u vezi sa finansijskim instrumentima uključenim u trgovanje prema njegovim pravilima, odnosno sistemu, a koji ima dozvolu i redovno posluje u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala.

MTP – Višestrani sistem kojim upravlja investiciono društvo ili organizator tržišta i koji unutar sistema i u skladu sa obavezujućim pravilima povezuje ponude za kupovinu i ponude za prodaju finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica na način koji dovodi do zaključenja ugovora u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala.

OTP -Višestrani sistem koji nije regulisano tržište ili MTP, u okviru kog se povezuju ponude za kupovinu i ponude za prodaju obveznica, strukturiranih finansijskih proizvoda, emisionih jedinica ili izvedenih finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica, na način koji dovodi do zaključenja ugovora u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala.

OTC - Vanberzansko tržište je decentralizovan sistem sekundarnog trgovanja van regulisanog tržišta, MTP-a i OTP-a

Beogradska berza ad Beograd - Berza: Društvo koje obavlja poslove organizatora tržišta na domaćem tržištu u skladu sa ZTK i upravlja, odnosno obavlja delatnost u vezi sa funkcionisanjem regulisanog tržišta i multilateralne trgovačke platforme (MTP).

Komisija za hartije do vrednosti - KHOV: Nezavisna i samostalna organizacije Republike Srbije organizovana kao pravno lice, sa nadležnostima da između ostalog donosi i podzakonska i ostala akta za sprovođenje zakona, daje dozvolu za obavljanje delatnosti investicionim društvima, nadzire i prati njihovo poslovanje, sekundarno trgovanje, odobrava objavljivanje prospekata za javnu ponudu i dr.

Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti - CRHOV: Pravno lice, sa dozvolom KHOV, koje obavlja poslove vođenja registra finansijskih instrumenata, kliringa i saldiranja transakcija sa finansijskim instrumentima i druge poslove predviđene zakonom.

PROCEDURA IZVRŠENJA NALOGA

Nalozi za trgovanje finansijskim instrumentima

Član 3.

Nalog za trgovanje finansijskim instrumentima predstavlja izjavu volje klijenta upućenu Banci da za njega, u njegovo ime i za njegov račun, kupi ili proda finansijske instrumente, odnosno izvrši prenos finansijskih instrumenata u skladu sa pravilima kojima je regulisano trgovanje finansijskim instrumentima na organizovanom, odnosno OTC domaćem i inostranom tržištu. Vrste naloga koje klijenti mogu ispostaviti definisani su internim aktima organizatora tržišta i institucija nadležnih za domaće, odnosno inostrana tržišta.

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

U skladu sa Pravilima poslovanja Beogradske berze i Pravilima poslovanja CRHOV, vrste naloga predviđene za trgovanje na domaćem tržištu su:

- Prema vrsti posla:
  - 1) Nalog za kupovinu;
  - 2) Nalog za prodaju.

- Prema ceni:
  - 1) Tržišni nalog;
  - 2) Nalog sa limitiranom cenom.

- Prema vremenu trajanja:
  - 1) Dnevni nalog - nalog koji važi od momenta unosa u sistem za trgovanje pa do završetka trgovanja za taj radni dan;
  - 2) Nalog do dana - nalog čiji je maksimalan rok trajanja, u skladu sa pravilima poslovanja Beogradske berze 90 dana, a klijent može odrediti neki raniji datum kao rok trajanja ispostavljenog naloga;
  - 3) Nalog do opoziva - nalog ispostavljen u skladu sa pravilima poslovanja Beogradske berze sa rokom trajanja 90 dana, čijim protekom prestaje da bude aktivan, a njegova važnost se ne obnavlja automatski već tek po ispostavljanju novog naloga klijenta.

- Prema prirodi naloga:
  - 1) Nalog za povlačenje.

Pored osnovnih vrsta naloga, klijenti mogu ispostavljati i druge vrste naloga utvrđene aktima organizatora tržišta, kao što su:

- Prema uslovima izvršenja:
  - 1) Sve ili ništa trenutno (fill or kill – FOK);
  - 2) Sve ili delimično trenutno (immediate or cancel - IOC);
  - 3) Nalog sa skrivenom ukupnom količinom (Iceberg);
  - 4) Na otvaranju (at the open – ATO);
  - 5) Na zatvaranju (at the close – ATC);
  - 6) Stop nalog.

- Ostali posebni nalozi:
  - 1) Market mejker nalog;
  - 2) Nalog za blok trgovanje;
  - 3) Nalog za promenu (modifikaciju) ispostavljenog naloga.

Tržišni nalozi mogu biti ispostavljeni samo kao dnevni nalozi.

Vrste naloga koji se ispostavljaju na inostranim tržištima, definisane su regulativom odnosnih tržišta.

Svaka izmena već ispostavljenog naloga vrši se povlačenjem aktivnog naloga i ispostavljanjem novog naloga. Banka prihvata nalog opoziva ukoliko u trenutku njegovog prijema, nalog koji se opoziva, nije izvršen u celosti.

Nalog opoziva sadrži identične elemente koje sadrži nalog za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata koji se opoziva, uz naznaku da je u pitanju nalog opoziva koji ima svoj redni broj i vreme prijema.

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

Banka je dužna da o prihvatanju naloga opoziva, najkasnije sledećeg radnog dana obavesti klijenta u formi potvrde o prijemu naloga opoziva. Nalog se šalje na e-mail adresu klijenta ili adresu koju je klijent ostavio kao kontakt adresu, ili se isti uručuje neposredno u prostorijama NLB Komercijalne banke.

Banka može da odloži postupanje po nalogu koji je nejasan ili neodređen, odnosno ima pravo da traži dopunu takvog naloga uz istovremeno odlaganje postupanja po tako ispostavljenom nalogu.

Ukoliko Banka u kontaktu sa klijentom ne reši nejasnoće u vezi sa određenim nalogom, nalog se u formalnom smislu ne popunjava i ne štampa, već se klijent pisanim putem obaveštava o tome da je na osnovu parametara koje klijent navodi nemoguće formirati nalog.

Bitni elementi naloga su:

- Podaci o klijentu:
  - 1) Ime i prezime/naziv;
  - 2) JMBG/MB klijenta;
  - 3) Adresa/Sedište klijenta;
  - 4) Račun finansijskih instrumenata sa podatkom o depozitaru računa;
  - 5) Račun novčanih sredstava sa podatkom o depozitaru računa;
  - 6) Broj ugovora na osnovu kog se ispostavlja nalog.

- Podaci o nameravanoj transakciji:
  - 1) Vrsta transakcije (Kupovni/Prodajni nalog);
  - 2) Oznaka finansijskog instrumenta (Simbol, Naziv izdavaoca, CFI kod, ISIN broj);
  - 3) Količina finansijskih instrumenata koji su predmet transakcije;
  - 4) Cena finansijskog instrumenta izražena u valuti (osim kod naloga po tržišnoj ceni gde se ovaj podatak ne unosi). Cena može biti izražena kao apsolutna vrednost, indeks, procenat.

- Posebni uslovi ukoliko se ispostavlja takav nalog;
- Podaci o nalogu:
  - 1) Redni broj naloga;
  - 2) Mesto, datum i vreme prijema naloga;
  - 3) Način ispostavljanja naloga;
  - 4) Rok trajanja naloga;
  - 5) Mesto izvršenja naloga;
  - 6) Vrsta naloga prema vremenu trajanja.

- Podaci o troškovima:
  - 1) Provizija Banke;
  - 2) Provizija organizatora tržišta;
  - 3) Provizija klirinške kuće (u RS CRHOV);

- Napomena, koja sadrži izjavu klijenta da je upoznat sa sadržajem i da prihvata primenu:
  - Pravila i procedure poslovanja Službe za brokersko dilerske poslove NLB Komercijalne banke AD Beograd;
  - Informacija za klijente o investicionim i dodatnim uslugama Banke – dokumentu koji čini sastavni deo Pravila ;
  - Pravilnika o tarifama naknada Službe za brokersko dilerske poslove NLB Komercijalne banke AD Beograd; ;

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

- Pravilnika o kategorizaciji klijenata Službe za brokersko dilerske poslove NLB Komercijalne banke AD Beograd;
  - Pravilnika o upravljanju sukobom interesa u Službi za brokersko dilerske poslove;
  - Pravilnika o izvršavanju naloga klijenata Službe za brokersko dilerske poslove NLB Komercijalne banke AD Beograd;
  - Pravilnika Službe za brokersko dilerske poslove o otkrivanju i sprečavanju zloupotrebe na tržištu kapitala,
  - Pravilnika postupanje po prigovorima, pritužbama i drugim obraćanjima klijenata Odeljenja za brokerske, depozitarne i kastodi poslove NLB Komercijalne banke AD Beograd
- kao i da:
    - 1) Informacije dobijene od klijenta u svrhu identifikacije imaju tretman poslovne tajne;
    - 2) U predmetnoj transakciji Banka može zastupati drugu stranu pri čemu će biti ispoštovane odredbe o upravljanju sukobom interesa;
    - 3) Banka nema obavezu da procenjuje podobnost pruženog i/ili ponuđenog finansijskog instrumenta ili usluge;
    - 4) Svaka instrukcija u vezi sa izvršavanjem naloga onemogućava Banku da preduzme sve raspoložive mere za najpovoljnije izvršenje naloga;
    - 5) Nalog može biti izvršen pridruživanjem;
    - 6) Banka u predmetnoj transakciji može zastupati drugu stranu pri čemu će se poštovati mere za upravljanje sukobom interesa;
    - 7) Banka može izvršenje naloga poveriti drugom investicionom društvu;
    - 8) Banka u predmetnoj transakciji može zastupati drugu stranu pri čemu će se poštovati mere za upravljanje sukobom interesa;
    - 9) Nalog ispostavljen u ovlašćenoj ekspozituri ima tretman naloga ispostavljenog u Banci;
    - 10) Potpisivanjem naloga daje saglasnost da se ispostavljen nalog izvrši u skladu sa svim bitnim elementima, uključujući način obračunavanja naknada i troškova;
    - 11) Ima saznanje da je obveznik poreskog tretmana u skladu sa važećom poreskom regulativom

Nalog potpisuje klijent ili lice ovlašćeno za zastupanje klijenta. Nalozi koji se ispostavljaju elektronskim putem preko NLB Trader aplikacije i nalozi ispostavljeni telefonskim putem se ne potpisuju, već su autorizovani kredencijalima klijenta.

Postupanje sa nalogima klijenata

Član 4.

Banka je u obavezi da za sve svoje klijente naloge izvršava brzo, pošteno i efikasno, obezbeđujući svim klijentima jednak tretman. Prilikom pružanja usluga posredovanja, primanja i prosleđivanja naloga na realizaciju, Banka će uvek postupati sa pažnjom dobrog domaćina i nastojati da zaštiti interese klijenta na adekvatan način.

Kada Banka trguje sa finansijskim instrumentima za sopstveni račun, dužna je da u potpunosti postupa u skladu sa odredbama ovog Pravilnika i Pravila i procedura poslovanja Banke, odnosno, da na isti način tretira postupanje sa nalogom za sopstveni račun, poštujući mere za upravljanje sukobom interesa.

Banka neće zloupotrebiti informacije u vezi sa primljenim nalogima klijenata i preduzeće sve razumne mere u cilju sprečavanja zloupotrebe takvih informacija.

Banka je dužna da klijentu, na njegov zahtev, pokaže podatke iz kojih je vidljivo da je nalog klijenta izvršen u skladu sa odredbama ovog Pravilnika i Pravila i procedura poslovanja Banke, odnosno u skladu sa izričito definisanim nalogom klijenta.

Banka prima samo one naloge klijenata koji sadrže podatke o bitnim elementima posla koji bi se prihvatom naloga trebao izvršiti i za koje se ne dovodi u sumnju da su upućeni od klijenta.

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

Ukoliko Banka primi nejasan ili nepotpun nalog, ima pravo da traži izmenu ili dopunu naloga od klijenta, odnosno može odgoditi postupanje po primljenom nalogu klijenta sve dok ne reši nejasnoće.

Pri sprovođenju naloga klijenta, ispunjavaju se sledeći uslovi:

- 1) Obezbeđuje se da se nalozi izvršeni za račun klijenata bez odlaganja i ispravno evidentiraju i alociraju;
- 2) Izvršavaju se inače uporedivi nalozi klijenta prema sledu prihvatanja naloga i bez odlaganja, osim ako to onemogućuju karakteristike naloga ili preovlađujući tržišni uslovi ili ako interesi klijenta zahtevaju drugačije postupanje;
- 3) bez odlaganja se izveštavaju mali investitori o svim bitnim poteškoćama koje su relevantne za uredno izvršavanje naloga čim za njih saznaju.

Ako je odgovorna za nadgledanje ili organizaciju namirenja izvršenog naloga, Banka preduzima sve razumne mere kako bi obezbedilo da se svi finansijski instrumenti ili novčana sredstva klijenta, primljeni za namirenje toga izvršenog naloga, blagovremeno i uredno isporuče na račun odgovarajućeg klijenta.

Banka ne sme zloupotrebiti informacije u vezi s neizvršenim nalogima klijenata i preduzima sve opravdane mere kako bi sprečilo da njegova relevantna lica zloupotrebe takve informacije.

Potvrde o prijemu naloga

Član 5.

Potvrda o prijemu naloga je dokument kojim se klijent obaveštava da je Banka izvršila prijem naloga za izvršenje određene investicione usluge ili druge investicione aktivnosti u vezi sa određenim finansijskim instrumentom, u skladu sa elementima ispostavljenog naloga. Banka ima obavezu da najkasnije narednog radnog dana od dana prijema naloga klijenta, putem trajnog medija dostavi klijentu obaveštenje o:

- Vremenu i mestu prijema naloga, izmene i opoziva naloga;
- Prihvatanju ili odbijanju izvršenja naloga, uz navođenje razloga odbijanja naloga.

Potvrda o prijemu/odbijanju naloga uručuje se klijentu na način za koji se klijent opredelio (ličnim uručenjem, poštom, putem elektronske pošte).

Načini prijema naloga

Član 6.

Banka može primati naloge klijenata koji su ispostavljeni:

- U pisanom obliku (neposrednim putem);
- Elektronski - posredstvom aplikacije NLB Trader;
- E-mail-om ili faksom (dostava kopije potpisanog naloga uz obaveznu dostavu originala);
- Telefonom;
- Drugim elektronski zaštićenim servisima (SWIFT, Bloomberg, Reuters ...).

Pisanim putem klijent ispostavlja nalog neposredno u sedištu Banke i u ovlašćenim ekspoziturama NLB Komercijalne banke. Spisak ovlašćenih ekspozitura sa adresama, objavljen je na internet stranici NLB Komercijalne banke: www.nlbkb.rs. Nalog se ispostavlja potpisivanjem obrasca. Banka prihvata ispostavljen i potpisan nalog, pod uslovom da su podaci o klijentu na nalogu identični podacima datim u postupku prethodne identifikacije. Ukoliko se podaci navedeni u nalogu razlikuju od raspoloživih, Banka neće prihvatiti nalog sve dok klijent ne priloži dokumentaciju na osnovu koje će se utvrditi stvarni identitet, u skladu sa nastalim promenama.

U slučaju prijema naloga elektronskim putem klijent je dužan da se pridržava Korisničkog uputstva za naloge koji se ispostavljaju putem aplikacije NLB Trader, dostupnog na internet stranici Banke: www.nlbkb.rs.

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

Za naloge dostavljene putem faxes ili e-maila, originali moraju biti dostavljeni u što kraćem roku. Korisničko uputstvo za ispostavljanje naloga telefonskim putem i broj telefona za prijem naloga objavljeni su na internet stranici NLB Komercijalne banke: www.nlbkb.rs.

Za prijem naloga telefonskim putem Banka obezbeđuje:

- Pouzdano i bezbedno snimanje i čuvanje snimljenih telefonskih poziva/razgovora;
- Utvrđivanje tačnog vremena prijema naloga (datum, sat i minut);
- Identifikaciju broja telefona sa kog je nalog ispostavljen;
- Identifikaciju klijenta koji je ispostavio nalog.

U slučaju ispostavljanja naloga od strane ovlašćenog lica, odnosno zastupnika, to lice mora da dokaže svoje ovlašćenje za ispostavljanje takvog naloga. Banka ne snosi nikakvu odgovornost za slučajeve u kojima postoji mogućnost potencijalne zloupotrebe ovlašćenja, bez obzira na koji se od gore navedenih načina nalog ispostavlja.

Član 7.

Banka može da zaključi ugovor o obavljanju investicionih usluga ili o pružanju dodatnih usluga sa drugim investicionim društvom u ime klijenta.

Kada prosleđuje uputstvo o nalogu klijenta, Banka ostaje odgovorna za potpunost i tačnost datih podataka.

Ukoliko Banka upućuje uputstva drugom investicionom društvu, ostaje odgovorna za:

- 1) celovitost i tačnost prenesenih informacija;
- 2) primerenost/prikladnost preporuke ili saveta datih klijentu.

Banka može da zaključi ugovor o obavljanju investicionih usluga ili o pružanju dodatnih usluga sa drugim investicionim društvom u ime klijenta, pod uslovom da angažovanje drugog investicionog društva:

- 1) ne uslovljava naplata naknada ili drugih troškova od klijenta u iznosu koji je viši od naknada koje bi klijent platio da je Banka neposredno pružila uslugu;
- 2) ne uzrokuju nepotrebni poslovni rizici;
- 3) ne ugrožava značajno kvalitet unutrašnje kontrole;
- 4) omogućava nadzor KHOV nad ispunjenjem obaveza Banke.

Izvršavanje naloga

Član 8.

Banka će sa naložima klijenata postupati u skladu sa odredbama ovog Pravilnika i Pravila i procedura poslovanja Banke, obavezujući se pri tome da će uvek postići realizaciju naloga pod najpovoljnijim uslovima, osim ukoliko je slobodno izraženom voljom klijent izričito definisao nalog na drugačiji način.

Kada Banka izvrši naloge prema izričitom uputstvu klijenata, smatra se da je nalog izvršen pod najpovoljnijim uslovima, odnosno smatra se da je obaveza Banke za postizanje najpovoljnijeg ishoda za klijenta ispunjena. Banka obezbeđuje ažurno i korektno izvršavanje naloga klijenata prema vremenu prijema naloga i preduzima sledeće mere i postupke:

- Bez odlaganja evidentira podatke o primanju naloga;
- Prihvata naloge klijenata u skladu sa propisanom dokumentacijom, osim ukoliko postoje okolnosti koje nalog čine neprihvatljivim;
- Iznosi i izvršava naloge klijenta prema vremenu i redosledu prijema za slične naloge i bez odlaganja ih iznosi na tržište, osim ako tržišni uslovi to onemogućavaju, odnosno ako je klijent izričito drugačije definisao nalog;

- Prenosi naloge klijenta prema vremenu i redosledu prijema i ispostavlja nalog partneru u skladu sa tehničkooperativnim mogućnostima, osim ako klijent nije izričito drugačije definisao;
- Uredno i bez odlaganja evidentira podatke o ispostavljanju naloga na tržište ili prenosu naloga na partnera;
- Uredno i bez odlaganja evidentira podatke o izvršavanju naloga za račun klijenta;
- Preduzima sve razumne mere kako bi osigurala da svi finansijski instrumenti ili novčana sredstva klijenta budu pravovremeno i uredno preneti na odgovarajući račun klijenta;
- Bez odlaganja obaveštava klijenta o potencijalnim značajnim poteškoćama u vezi izvršavanja naloga;
- Tokom celog procesa trgovanja kontinuirano kontroliše prihvatljivost i ispravnost naloga u skladu sa važećim propisima i tržišnim praksama;
- Obaveštava klijenta o izvršenoj transakciji.

PROCEDURA POSTIZANJA NAJPOVOLJNIJEG ISHODA ZA KLIJENTA

Kriterijumi najpovoljnijeg izvršavanja naloga

Član 9.

Banka je dužna da preduzme sve neophodne aktivnosti kako bi pri izvršenju naloga postiglo najbolji mogući efekat po klijenta s obzirom na cenu, troškove, brzinu, mogućnost izvršenja, saldiranje, veličinu, prirodu i sve ostale činioce u vezi sa izvršenjem naloga, s tim što kada klijent izda posebna uputstva u vezi sa transakcijom, Banka izvršava nalog prema tim uputstvima.

Pri izvršenju naloga klijenta, Banka uzimaju u obzir sledeće kriterijume za određivanje relativne važnosti faktora koji se mogu uzimati u obzir pri utvrđivanju najboljeg ishoda, s obzirom na veličinu i vrstu naloga i kategoriju klijenta:

- 1) karakteristike klijenta, uključujući kategorizaciju klijenta kao malog ili profesionalnog investitora;
- 2) karakteristike naloga klijenta, na primer kada nalog uključuje transakciju finansiranja hartija od vrednosti;
- 3) karakteristike finansijskih instrumenata koji su predmet tog naloga;
- 4) karakteristike mesta izvršenja na koja se navedeni nalog može usmeriti.

Izvršavanje naloga malog investitora

Član 10.

Postizanje najpovoljnijeg ishoda za malog investitora, Banka utvrđuje u odnosu na ukupne troškove transakcije, brzinu izvršenja transakcije i verovatnoću izvršenja transakcije.

Troškovi transakcije obuhvataju sve povezane troškove u vezi sa izvršenjem transakcije:

- Cenu finansijskog instrumenta;
- Sve troškove direktno povezane sa izvršenjem naloga koje snosi klijent, a koji uključuju provizije, odnosno naknade za mesto trgovanja, kliring i saldiranje, Banku i troškove trećih lica koja su uključena u izvršavanje naloga.

Izvršavanje naloga profesionalnog investitora

Član 11.

Za postizanje najpovoljnijeg ishoda za profesionalnog investitora Banka pored okolnosti navedenih u prethodnoj tački uzima u obzir i veličinu i vrstu naloga, brzinu i verovatnoću izvršenja transakcije, kao sve druge okolnosti koje smatra relevantnim za postizanje najpovoljnijeg ishoda.

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

Mesto izvršavanja naloga

Član 12.

Mesto izvršenja naloga uključuje uređeno tržište, multilateralnu trgovačku platformu, organizovanu trgovačku platformu, sistematskog internalizatora, organizatora tržišta ili neke druge osiguravače likvidnosti ili subjekt koji u stranoj zemlji obavlja sličnu funkciju kao bilo koji od prethodno navedenih subjekata.

Ukoliko klijent ispostavi nalog za finansijski instrument koji se kotira samo na jednom tržištu, Banka taj nalog izvršava na tom tržištu, što se smatra izvršenjem pod najpovoljnijim uslovima.

Ukoliko Banka primi nalog za kupovinu/prodaju finansijskih instrumenata koji se kotiraju na dva ili više regulisanih tržišta ili MTP-a, isti će biti izvršen na onom tržištu koje osigurava najpovoljniji ukupni trošak transakcije, ukoliko klijent izričito ne zahteva drugačije, uzimajući pri tome u obzir sve relevantne okolnosti u pogledu vrste i veličine naloga, kao što su:

- Najpovoljniji ukupni troškovi transakcije;
- Direktna nadzor nad brzinom unosa naloga i mogućnost izvršenja naloga;
- Direktna uvid u brzinu i verovatnoću saldiranja;
- Druge okolnosti vezane za realizaciju naloga.

Određivanje mesta izvršenja od strane klijenta smatra se izričito definisanim nalogom, čime je Banka ispunila obavezu postizanja najpovoljnijeg ishoda za klijenta.

Banka može izvršavati naloge klijenta na OTC tržištu ukoliko finansijski instrumenti nisu kotirani na regulisanim tržištima, odnosno, ukoliko jesu kotirani, a klijent izričitim nalogom zahteva njihovu realizaciju na OTC, u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Ukoliko je za klijenta koji je ispostavio nalog za trgovanje na regulisanom tržištu, moguće isti nalog izvršiti povoljnije za klijenta, na OTC tržištu, Banka će izvršiti nalog pod povoljnijim uslovima za klijenta, bez neposrednog pristanka samog klijenta.

Kod realizacije naloga na OTC tržištu Banka se u svemu rukovodi načelom izvršavanja naloga pod najpovoljnijim uslovima za klijenta.

Izvršavanje naloga posredstvom partnera

Član 13.

Za finansijske instrumente koji se listiraju na tržištima na kojima Banka nije član, Banka može primati i prenositi naloge za kupovinu i/ili prodaju trećim subjektima - partnerima sa kojima ima ugovorenu saradnju, a koji imaju direktan ili indirektna pristup tim tržištima, poštujući principe i pravila o izvršavanju naloga pod najpovoljnijim uslovima. U tom slučaju izvršavanje naloga biće sprovedeno u skladu sa pravilima izvršavanja naloga partnera, što može značiti da će u skladu sa tim pravilima nalog klijenta možda biti izvršen i na drugim tržištima, odnosno na MTP-u ili OTC tržištu kao nalog pod najpovoljnijim uslovima.

Izvršavanje naloga na inostranim tržištima

Član 14.

Banka može proslediti drugom investicionom društvu naloge klijenata ispostavljene u Banci, na tržištima u inostranstvu na kojima Banka nije član, odnosno nema direktan pristup, pri čemu Banka mora da:

- Ima odobrenje najvišeg organa Banke za poslovanje preko drugog investicionog društva u inostranstvu;
- Ima odobrene limite za novčana sredstva potrebna za saldiranje transakcija;

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

- Vodi računa da to investiciono društvo ima sve potrebne licence i ovlašćenja;
- Vodi računa o broju tržišta kojima to investiciono društvo ima pristup (direktno i/ili indirektno), brzini izvršavanja naloga, izvršavanje elemenata naloga pod najpovoljnijim uslovima, sa naglaskom na: ukupne troškove transakcije, verovatnoću izvršenja naloga, brzinu izvršavanja naloga, ugled, finansijsku snagu i stabilnost partnera.

Prilikom ispostavljanja naloga za trgovanje na inostranim tržištima, klijent je u obavezi da odredi mesto izvršenja naloga.

Klijent opredeljuje mesto izvršenja naloga na osnovu njemu dostupnih informacija relevantnih za najpovoljnije izvršenje naloga.

Određivanje mesta izvršenja od strane klijenta smatra se izričito definisanim nalogom, čime je Banka ispunila obavezu postizanja najpovoljnijeg ishoda za klijenta.

Pridruživanje i razvrstavanje naloga

Član 15.

Banka ne sme izvršavati nalog klijenta ili transakciju za vlastiti račun pridruživanjem nalogu nekog drugog klijenta, osim ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) nije verovatno da će pridruživanje naloga i transakcija štetiti bilo kojem klijentu čiji se nalog pridružuje;
- 2) svaki klijent čiji se nalog pridružuje izveštava se da mu efekat pridruživanja može štetiti u odnosu na pojedinačni nalog;
- 3) uspostavlja se i efikasno sprovodi postupak alokacije naloga kojom se dovoljno precizno predviđa korektna alokacija pridruženih naloga i transakcija, uključujući i način na koji obim i cena navedena u nalogu određuju alokaciju i postupanje s delimičnim izvršenjima.

Ako pridružuje nalog jednom ili više naloga drugih klijenata i taj pridruženi nalog je delimično izvršen, Banka alocira povezane transakcije u skladu sa ZTK i ovim Pravilima.

Izveštavanje klijenata

Član 16.

Banka po sprovođenju naloga klijenta, postupa na sledeći način:

- 1) bez odlaganja klijentu dostavlja na trajnom nosaču podataka bitne informacije u vezi s izvršavanjem tog naloga;
- 2) što je pre moguće klijentu dostavlja na trajnom nosaču podataka obaveštenje kojim se potvrđuje izvršenje naloga, a najkasnije prvog radnog dana od izvršenja ili ako Banka prima potvrdu od treće strane, najkasnije prvog radnog dana od prijema potvrde od treće strane.

Stav 1. tačka 2) ovog člana ne primenjuje se u slučaju da potvrda sadrži iste informacije kao i potvrda koju klijentu bez odlaganja dostavlja neko drugo lice.

Uz poštovanje zahteva iz stava 1. ovog člana Banka klijentu na zahtev dostavlja informacije o statusu njegovog naloga.

Banka ima obavezu da klijentima kojima pruža uslugu upravljanja portfeljom dostavlja periodične izveštaje o aktivnostima upravljanja njihovim portfeljom. Bitni elementi izveštaja koji se dostavljaju klijentima i period izveštavanja, definisani su podzakonskim aktima KHOV.

Periodični izveštaj o aktivnosti sadrži:

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

- naziv Banke;
- naziv ili drugu oznaku računa klijenta;
- izveštaj o sadržaju i vrednovanju portfolija, uključujući pojedinosti o svakom finansijskom instrumentu koji se drži, njegovoj tržišnoj vrednosti ili fer vrednosti ako je tržišna vrednost nedostupna, novčanom stanju na početku i na kraju izveštajnog perioda i prinosu portfolija tokom izveštajnog perioda;
- ukupan iznos naknada i troškova nastalih tokom izveštajnog perioda, pri čemu se raščlanjuju barem ukupne naknade za upravljanje i ukupni troškovi povezani s izvršenjem uključujući i, zavisno od slučaja, izjavu da će se na zahtev dostaviti detaljnija razlaganja;
- poređenje prinosa tokom perioda na koje se izveštaj odnosi s referentnom vrednošću prinosa na ulaganje (ako postoji) dogovorenom između Banke i klijenta;
- ukupni iznos dividendi, kamata i drugih plaćanja primljenih u izveštajnom periodu u vezi s portfoliom klijenta;
- informacije o drugim korporativnim aktivnostima na osnovu kojih se ostvaruju prava u vezi s finansijskim instrumentima koji se drže u portfoliju;
- za svaku transakciju izvršenu tokom navedenog perioda, zavisno od slučaja, sledeće informacije:
  - dan, vreme i mesto trgovanja;
  - identifikacionu oznaku finansijskog instrumenta;
  - količinu finansijskih instrumenata;
  - pojedinačnu i ukupnu cenu i oznaku valute u kojoj je izražena cena i kurs koji je korišćen ako transakcija uključuje konverziju valute;
  - kupovnu, odnosno prodajnu oznaku;
  - prirodu naloga, ukoliko se ne radi o kupovnom ili prodajnom nalogu;
  - vrstu naloga;
  - ukupni iznos obračunatih provizija i naknada i ako klijent to zahteva, razlaganje po stavkama koja, zavisno od slučaja, uključuje iznos svakog njihovog povećanja ili smanjenja vrednosti kada je Banka izvršila transakciju pri trgovanju za sopstveni račun, a Banka ima obavezu najpovoljnijeg izvršenja prema klijentu;
  - obaveze klijenta u vezi sa izmirenjem transakcije, uključujući i vremenski rok za plaćanje ili isporuku, kao i odgovarajuće podatke o računu, ako klijent nije prethodno obavешten o tim pojedinostima i odgovornostima;
  - obavешtenje o drugoj ugovornoj strani u transakciji, ukoliko je ta druga ugovorna strana sama Banka ili drugo lice povezano sa Bankom ili drugi klijent Banke, osim ako je nalog izvršen u sistemu trgovanja koji omogućava anonimno trgovanje,

osim ako se klijent izjasni da želi primati informacije o izvršenim transakcijama po izvršenju svake pojedinačne transakcije, a u tom se slučaju Banka klijentu bez odlaganja, na trajnom nosaču podataka dostavlja, nakon što lice ovlašćeno za upravljanje portfoliom izvrši transakciju, bitne informacije u vezi s navedenom transakcijom.

Periodični izveštaj dostavlja se svaka tri meseca, osim u sledećim slučajevima:

- 1) kad Banka svojim klijentima osigurava pristup elektronskom sistemu, koji se smatra trajnim nosačem podataka, a u kojem se može pristupiti ažuriranim vrednovanjima portfolija klijenta i u kojem klijent može jednostavno pristupiti informacijama o pojedinostima o svim finansijskim instrumentima ili novčanim sredstvima koje Banka drži za klijenta, na kraju perioda na koji se izveštaj odnosi, načinu korišćenja, odnosno raspolaganja finansijskim instrumentima i novčanim sredstvima u toku izveštajnog perioda, koristima, odnosno prinosima na osnovu takvog korišćenja, odnosno raspolaganja, imovini ili novčanim sredstvima koji podležu odredbama ZTK i drugih relevantnih propisa i onih koji tome ne podležu, na primer onih koji podležu ugovoru o kolateralu s prenosom prava vlasništva; imovini na koju utiču određene karakteristike njenog statusa vlasništva, na primer pravo zaloge; tržišnoj vrednosti finansijskih instrumenta uključenih u izveštaj ili, kada tržišna vrednost nije dostupna, njihovoj procenjenoj vrednosti uz jasno navođenje činjenice da nedostatak tržišne cene verovatno upućuje na nedostatak likvidnosti, a kad Banka ima dokaz da je klijent barem jedanput tokom relevantnog tromesečja pristupio vrednovanju svog portfolia;
- 2) ukoliko se klijent izjasni da želi primati informacije o izvršenim transakcijama po izvršenju svake pojedinačne transakcije, periodični izveštaj mora se dostaviti najmanje jedanput u 12 meseci;

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

- 3) kad ugovor o usluzi upravljanja portfoliom između Banke i klijenta dopušta upravljanje portfoliom korišćenjem finansijskog leveridža, periodični izveštaj mora se dostaviti najmanje jedanput mesečno. Banka izveštava klijenta kada se ukupna vrednost portfolia, izračunata na početku svakog izveštajnog perioda, smanji za 10%, i nakon toga za svakih daljih 10%, najkasnije na kraju radnog dana kada je prag prekoračen ili u slučaju kad se prag prekorači na neradni dan, na kraju sledećeg radnog dana.

Ukoliko Banka drži račun malog investitora koji uključuje pozicije u finansijskim instrumentima s finansijskim leveridžom ili transakcije potencijalnim obavezama, izveštava klijenta kada se početna vrednost svakog instrumenta smanji za 10% i nakon toga za svakih daljih 10%. Izveštavanje u skladu s ovim stavom trebalo bi se sprovesti za svaki pojedinačni instrument posebno, osim ako se drugačije dogovori s klijentom, te se sprovodi najkasnije na kraju radnog dana kada je prag prekoračen ili u slučaju kad se prag prekorači na neradni dan, na kraju sledećeg radnog dana..

POTVRDA O REALIZACIJI NALOGA

Član 17.

Banka je dužna da klijentu odmah, a najkasnije sledećeg radnog dana od dana realizacije naloga, odnosno najkasnije sledećeg radnog dana od momenta prijema potvrde o realizaciji koju Banci dostavi treća strana, putem trajnog medija, dostavi obaveštenje o:

otvrda o realizaciji naloga sadrži sledeće elemente:

- Poslovno ime i sedište Banke;
- Redni broj naloga;
- Podatke o klijentu:
  - 1) Ime i prezime/naziv klijenta;
  - 2) Adresa/sedište klijenta;
  - 3) Matični broj klijenta (JMBG/MB);
  - 4) Račun finansijskih instrumenata sa podatkom za depozitara računa;
  - 5) Račun novca sa podatkom za depozitara računa.
- Mesto, datum i vreme (sat/minut/sekundu) zaključenja transakcije sa podacima o transakciji:
  - 1) Oznaka hartije od vrednosti;
  - 2) Vrsta transakcije (kupovina ili prodaja);
  - 3) Broj (količinu) finansijskih instrumenata;
  - 4) Pojedinačnu i ukupnu cenu i oznaku valute u kojoj je izražena cena - u slučajevima kada se nalog klijenta realizuje u tranšama, Banka će klijentu pružiti informacije o ceni svake pojedinačne tranše;
  - 5) Način izvršenja naloga (Banka neposredno ili preko drugog investicionog društva, uz navođenje naziva i sedišta tog investicionog društva i odgovornosti Banke za izvršenje naloga preko investicionog društva).
- Iznos provizije (Banke, organizatora tržišta, CRHOV), osim u slučaju realizacije naloga na inostranim tržištima, gde se podatak o provizijama daje kao objedinjen podatak.

Klijent se ne može odreći prava da o izvršenju naloga bude obavešten, ali može naložiti slanje obaveštenja drugom licu koje on ovlasti.

Klijent može, u toku trajanja poslovnog odnosa, pisanim putem da opredeli način na koji će mu Potvrde o realizaciji naloga biti dostavljane, različit od načina izabranog prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa, odnosno može ih preuzimati lično ili primiti putem e-maila ili izmeniti adresu za prijem.

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

ODBIJANJE NALOGA

Član 18.

Banka može da odbije izvršenje:

- Naloga za kupovinu, kada utvrdi da na novčanom računu klijenta nema dovoljno sredstava za izmirenje njegovih obaveza koje bi nastale po osnovu izvršenja naloga za kupovinu;
- Naloga za prodaju, kada utvrdi da klijent na računu nema dovoljno finansijskih instrumenata potrebnih za izmirenje obaveza nastalih po osnovu izvršenja naloga.

Banka neće odbiti izvršenje naloga ukoliko se nalog klijenta može izvršiti u potpunosti ili delimično:

- Od realizovanih, a nesaldiranih transakcija;
- Davanjem kredita uz saglasnost klijenta, a na osnovu važećih propisa;
- Pozajmljivanjem finansijskih instrumenata u skladu sa pravilima koja uređuju pozajmljivanje.

Banka je dužna da odbije izvršenje naloga za kupovinu, odnosno prodaju ukoliko ima razloga za osnovanu sumnju da bi izvršenjem takvog naloga:

- Bile prekršene odredbe ZTK ili ZSPNIFT;
- Bilo učinjeno krivično delo, privredni prestup ili prekršaj.

Prilikom utvrđivanja okolnosti za odbijanje naloga, Banka ima pravo da se oslanja na raspoložive informacije, osim ukoliko ne poseduje saznanje da su takve informacije očigledno zastarele, netačne ili nepotpune.

U slučaju odbijanja naloga, Banka o tome obaveštava KHOV, na propisanom obrascu.

U slučaju da se nalog odbija zbog osnovane sumnje da bi izvršenjem naloga bile prekršene odredbe ZSPNIFT, Banka o tome obaveštava, pored KHOV i nadležni organizacioni oblik NLB Komercijalne banke.

KNJIGA NALOGA

Član 19.

Banka vodi Knjigu naloga prema vremenskom redosledu prijema naloga, uključujući i naloge koji se prenose na izvršenje drugom investicionom društvu, izmene i opozive naloga.

Knjiga naloga se vodi u elektronskom obliku, na način koji sprečava naknadnu izmenu unetih podataka. Sadržaj Knjige naloga je propisan i predviđa obavezne elemente:

- Ime i prezime/poslovno ime ili druga oznaka klijenta;
- Ime i prezime/poslovno ime ili oznaka lica koje zastupa klijenta;
- Redni broj naloga;
- Datum i tačno vreme prijema naloga, izmene i opoziva naloga;
- Identifikacionu oznaku finansijskog instrumenta;
- Kupovnu, odnosno prodajnu oznaku;
- Cenu finansijskog instrumenta i oznaku valute u kojoj je izražena cena;
- Količinu finansijskog instrumenta;
- Prirodu naloga ukoliko se ne radi o prodajnom ili kupovnom nalogu;
- Vrstu naloga;
- Status naloga;
- Sve ostale pojedinosti, uslovi i uputstva u vezi sa izvršenjem naloga.

Kada Banka prenosi naloge na izvršenje drugom investicionom društvu, knjiga naloga sadrži i:

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

- ime i prezime/poslovno ime ili drugu oznaku klijenta;
- poslovno ime ili drugu oznaku investicionog društva kojem je nalog prenet;
- datum i tačno vreme prenosa naloga, odnosno izmene naloga;
- uslove prenosa naloga;
- Prirodu naloga, ukoliko se ne radi o kupovnom ili prodajnom nalogu;

- Vrstu naloga;
- Status naloga;
- Datum, vreme i mesto trgovanja;
- Količinu finansijskog instrumenta;
- Cenu i oznaku valute u kojoj je izražena cena;
- Ovlašćeno lice koje je obavilo transakciju ili koje je odgovorno za njeno izvršenje;
- Sve ostale pojedinosti, uslovi i uputstva u vezi sa izvršenjem naloga.

Odmah nakon izvršenja naloga klijenta, u knjigu naloga se pohranjuju sledeći podaci:

- Datum trgovanja, vreme trgovanja, kupovna, odnosno prodajna oznaka, identifikacioni broj finansijskog instrumenta, cena jedinice, oznaka cene, količina i oznaka mesta realizacije naloga;
- Ukupna vrednost koja je proizvod cene po jedinici i količine.

OBAVEŠTAVANJE KLIJENATA I OBJAVA INFORMACIJA

Član 20.

Banka klijentima blagovremeno i pre pružanja usluge dostavlja sledeće pojedinosti u vezi sa izvršavanjem naloga:

- 1) ocenu relativne važnosti koju Banka pripisuje faktorima koje uzima u obzir kako bi pri izvršenju naloga postiglo najbolji mogući efekat po klijenta ili postupak kojim Banka određuje relativnu važnost navedenih faktora;
- 2) popis mesta izvršenja za koje Banka smatra da su podobna za trajno postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda pri izvršavanju naloga klijenta, uz navođenje mesta izvršenja koja se koriste za svaki razred finansijskih instrumenata, za naloge malih investitora, naloge profesionalnih investitora i transakcije finansiranja hartija od vrednosti;
- 3) popis faktora koji se koristi za odabir mesta izvršenja, uključujući kvalitativne faktore, na primer sisteme poravnanja, sisteme za prekid trgovanja, predviđene aktivnosti ili bilo koje druge relevantne elemente i relativnu važnost svakog faktora. Informacije o faktorima koji se koriste za odabir mesta izvršenja moraju biti u skladu s kontrolama koje Banka koristi pri preispitivanju primerenosti procedura i mera Banke kako bi klijentima dokazala da se trajno postiže najpovoljnije izvršenje;
- 4) na koji se način faktori izvršenja, na primer cena, troškovi, brzina, verovatnost izvršenja i drugi relevantni faktori, smatraju delom mera koje su dovoljne za postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda za klijenta;
- 5) ako je to primenjivo, informacije o tome da Banka naloge izvršava izvan mesta trgovanja, posledice, na primer rizik druge ugovorne strane koji proizlazi iz izvršenja izvan mesta trgovanja, kao i, na zahtev klijenta, dodatne informacije o posledicama tih načina izvršenja;
- 6) jasno i istaknuto upozorenje da posebna uputstva klijenta mogu sprečiti Banku da preduzme mere koje je osmislilo i primenilo u okviru svojeprocedure izvršavanja naloga kako bi se ostvario najpovoljniji mogući ishod pri izvršavanju navedenih naloga u vezi s elementima koji su obuhvaćeni tim uputstvima;
- 7) sažetak postupka odabira mesta izvršenja, korišćene strategije izvršenja, postupci koji se koriste za analizu kvaliteta ostvarenog izvršenja i načini na koji Banka prati i proverava da se za klijente ostvario najpovoljniji mogući ishod.

Navedene informacije dostavljaju se na trajnom nosaču podataka ili putem internet stranice (kada to ne predstavlja trajni nosač podataka), pod uslovom da su ispunjeni uslovi koji se odnose objavljivanje putem internet stranice.

Član 21.

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

Ako Banka primenjuje različite naknade zavisno od mesta izvršenja, Banka dovoljno detaljno objašnjava te razlike kako bi klijent mogao razumeti prednosti i nedostatke odabira pojedinačnog mesta izvršenja.

Ako Banka poziva klijente da izaberu mesto izvršenja, dostavljaju se korektne i jasne informacije koje ne smeju dovesti u zabludu kako bi se klijent sprečio da izabere jedno mesto izvršenja umesto drugoga samo na osnovu procedura Banke o cenama koje se primenjuju.

Banka prima samo plaćanja trećih strana koja ispunjavaju uslove predviđene ZTK i klijente izveštava o dodatnim podsticajima koje Banka može primiti od mesta izvršenja. U informacijama se navode naknade koje Banka uračunava svim drugim ugovornim stranama uključenima u transakciju i ako se naknade razlikuju zavisno od klijenta, u informacijama se navode najveće naknade ili raspon naknada koje se mogu naplatiti.

U slučaju uračunavanja naknade više od jednom učesniku u transakciji, u skladu sa ZTK, Banka svoje klijente izveštava o vrednosti svih novčanih ili nenovčanih koristi koje prima.

Ako klijent Banci podnosi razumne i srazmerne zahteve za informacije o procedurama i merama Banke, kao i načinima za njihova preispitivanja, Banka u razumnom roku dostavlja jasan odgovor.

Ako izvršava naloge za male investitore, Banka tim klijentima dostavlja sažetak ovog Pravilnika s naglaskom na ukupne troškove koje snose. Sažetak sadrži i link za podatke o ceni, troškovima, brzini i verovatnoći izvršenja za pojedinačne finansijske instrumente objavljene u skladu sa ZTK, za svako mesto izvršenja.

Član 22.

Banka objavljuje na godišnjoj osnovi informacije u vezi s nalogima klijenata koji se izvršavaju na mestima trgovanja ili putem sistematskih internalizatora, organizatora tržišta ili nekih drugih osiguravača likvidnosti ili subjekata koji u stranoj zemlji obavljaju funkciju sličnu funkciji koju obavlja bilo koji od prethodno navedenih subjekata.

Banka objavljuje pet najboljih mesta izvršenja u smislu obima trgovanja za sve izvršene naloge klijenata po razredu finansijskih instrumenata. Informacije koje se odnose na male investitore i profesionalne investitore objavljuju se, a u objavu nisu uključeni nalozi koji se odnose na transakcije finansiranja hartija od vrednosti i ona sadrži sledeće informacije:

- 1) razred finansijskih instrumenata;
- 2) naziv i identifikator mesta izvršenja;
- 3) obim naloga klijenata koji su izvršeni na tom mestu izvršenja izražen kao procenat ukupnog izvršenog obima;
- 4) broj naloga klijenata koji su izvršeni na tom mestu izvršenja izražen kao procenat ukupnih izvršenih naloga;
- 5) procenat izvršenih naloga iz tačke 4) ovog stava, koji su bili pasivni i agresivni nalozi;
- 6) procenat naloga iz tačke 4) ovog stava, koji su bili usmereni nalozi;
- 7) potvrdu o tome da li je u proseku izvršeno manje od jedne transakcije po radnom danu u prethodnoj godini u tom razredu finansijskih instrumenata.

Banka objavljuje pet najboljih mesta izvršenja u smislu obima trgovanja za sve izvršene naloge klijenata koji se odnose na transakcije finansiranja hartija od vrednosti po razredu finansijskih instrumenata. Objava sadrži sledeće informacije:

- 1) obim naloga klijenata koji su izvršeni na tom mestu izvršenja izražen kao procenat ukupnog izvršenog obima;
- 2) broj naloga klijenata koji su izvršeni na tom mestu izvršenja izražen kao procenat ukupnih izvršenih naloga;
- 3) potvrdu o tome da li je Banka u proseku izvršilo manje od jedne transakcije po radnom danu u prethodnoj godini u tom razredu finansijskih instrumenata.

11052023
Šifra: 13-Pr-07
Verzija: 1.0

Banka objavljuje za svaki razred finansijskih instrumenata sažetak analize i zaključke do kojih je došlo detaljnim praćenjem kvaliteta izvršenja ostvarenog na mestima izvršenja na kojima je prethodne godine izvršilo sve naloge klijenata. Informacije uključuju sledeće:

- 1) objašnjenje relativne važnosti koje je Banka pri proceni kvaliteta izvršenja dalo faktorima izvršenja kao što su cena, troškovi, brzina, verovatnost izvršenja ili bilo kojim drugim elementima, među ostalim kvalitativnim faktorima;
- 2) opis svake uske povezanosti, sukoba interesa i zajedničkog vlasništva u odnosu na bilo koje mesto izvršenja na kojem su izvršeni nalozi;
- 3) opis svih posebnih dogovora s bilo kojim mestom izvršenja u vezi s isplaćenim ili primljenim plaćanjima i primljenim rabatima, popustima ili nenovčanom koristi;
- 4) objašnjenje faktora koji su doveli do izmene popisa mesta izvršenja uvrštenog u proceduru izvršenja Banke, ako je do takve promene došlo;
- 5) objašnjenje načina na koji se izvršenje naloga razlikuje s obzirom na kategorizaciju klijenata, ako Banka različito tretira kategorije klijenata i ako to može uticati na dogovore o izvršenju naloga;
- 6) naznaka o tome da li je drugim kriterijumima data prednost u odnosu na razmatranje neposredne cene i troška pri izvršavanju naloga malih investitora i zašto su ti drugi kriterijumi bili nužni za postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda za malog investitora u pogledu ukupne vrednosti;
- 7) objašnjenje načina na koji je Banka upotrebila podatke ili alate koji se odnose na kvalitet izvršenja, uključujući sve podatke objavljene na osnovu pravilnika koji uređuje davanje dozvole za rad i uslove za obavljanje delatnosti organizatora tržišta;
- 8) prema potrebi, objašnjenje načina na koji je Banka iskoristila podatke koje dostavljaju pružaoci konsolidovanih podataka o trgovanju uspostavljeni na osnovu ZTK.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20.

Pravilnik počinje da se primenjuje nakon dobijanja neophodnih regulatornih odobrenja, osmog dana od dana objave na internet stranici NLB Komercijalne banke.

IZVRŠNI ODBOR